

הנחיות להוראת המצגת

"להיות חלק מ..." – שייכות בימי הקורונה

קהל היעד: כיתות ו-ז

משך השיעור: 45 דקות

רקע

בתקופות של שינויים וחוסר ודאות כמו בתקופת הקורונה תחושת השייכות לקבוצות משמעותיות נותנת לנו כוח להתמודד ומספקת את ההמשכיות והיציבות שמתערערות במידה זו או אחרת בגלל המשבר הבריאותי והכלכלי.

השאיפה להשתייך לקבוצה חברתית, וליצירת קשר עם אחרים, היא מהשאיפות האנושיות הבסיסיות של האדם. קבוצה מוגדרת כיחידה חברתית בת שלושה אנשים או יותר, שמקיימים ביניהם יחסי גומלין, שיש להם מטרה משותפת, מערכת היחסים ביניהם מובנית ויציבה יחסית ויש ביניהם תלות הדדית והם תופסים עצמם כחלק מקבוצה.

כל אחד מאיתנו חבר בכמה קבוצות, במסגרות שונות של חיי היום-יום. פעמים רבות עלינו להתאים עצמנו לרצון הקבוצה, ולפיכך החברות בקבוצה מגבילה את חירותנו ומקשה עלינו לפעול בחופשיות לפי ראות עינינו. נראה שאנשים מצטרפים לקבוצות בשל כמה סיבות:

1. הקבוצה מספקת צרכים חברתיים ופסיכולוגיים חשובים, כמו למשל הצורך בחברות או הצורך בתשומת לב ובחיבה.

2. השייכות לקבוצה מאפשרת השגת מטרות וביצוע מטלות שלא היה אפשרי לבצען לבד. כמו כן, קבוצה עשויה לספק ידע שלא היה אפשר לרכוש ללא השתייכות אליה.

3. להשתייכות לקבוצה יכולה להיות השפעה על דימויו העצמי של האדם, ועל הדרך שבה הוא מגדיר את עצמו. ככל שהאדם חבר בקבוצות רבות יותר הנחשבות בעיניו, או בעיני החברה, כך משתפרת הערכתו העצמית.

*מתוך הספר: פסיכולוגיה חברתית, יחידה 7: הקבוצה. אריאל להמן ורותי גונט, האוניברסיטה הפתוחה, 2000.

מטרות

- התלמידים יהיו מודעים לצורך בהשתייכות לקבוצה, למניעים לכך ולרווחים שאפשר להפיק מהשתייכות לקבוצה.
- התלמידים יבינו את כוחה של הקבוצה כגורם מסייע בתקופת הקורונה.
- התלמידים יהיו מודעים להשפעתו של משבר הקורונה על תחושת השייכות לשהם לקבוצות שונות.
- התלמידים ילמדו דרכים לחיזוק תחושת השייכות לקבוצות החשובות להם.

מהלך הפעילות:

שקופית 1: "להיות חלק מ..." – שייכות בימי הקורונה

שקופית זו פותחת את נושא השיעור והמצגת. אפשר לשאול את התלמידים מה לדעתם הקשר בין תחושת שייכות לתקופת הקורונה ובמה לדעתם יעסוק המפגש הנוכחי.

שקופית 2: תחושת שייכות בימי הקורונה

שקופית זו מציגה את מטרת המפגש ואת מהלכו. המטרה מחזקת את הרלוונטיות של המשימות ומעלה את המוטיבציה וידיעה מראש של המהלך עשויה לשפר את ההתארגנות הפנימית למהלך הלמידה. בלחיצה על העיגולים ניתן לקרוא במה יעסוק כל שלב.

שקופית 3: לאן אני מרגיש שייך?

שאלו את התלמידים:

- האם הקבוצות שאתם משתייכים אליהן הן קבוצות שאתם בחרתם להשתייך אליהן או שצורפתם אליהן?
- איך אני בוחר את הקבוצות שאליהן אני רוצה להשתייך?

בלחיצה על הגדרה תמצאו הגדרה בסיסית וראשונית לשייכות. מומלץ להרחיב את הדיון ולשאול אותם:

- מה ההגדרה שלכם לשייכות?
- מה מחזק את תחושת השייכות לקבוצה?
- אילו רגשות קשורים לתחושת שייכות?

שקופית 4: תחושת שייכות בימי הקורונה

לאחר שבשקופית הקודמת ביררנו עם התלמידים לאילו קבוצות הם משתייכים, כעת ננסה לברר איתם מה נותנת להם תחושת השייכות בימים אלה של התמודדות עם הקורונה.

ניתן לבצע פעילות זו גם במליאה אך מומלץ לבצע אותה בקבוצות. לחיצה על **עבודה בקבוצות** תפתח את ההנחיות לפעילות.

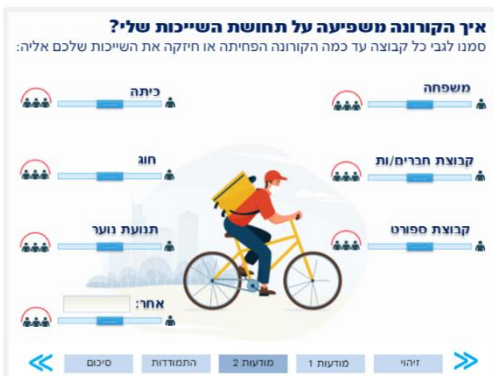
כל קבוצה תבחר שתי מילים ותנהל דיון על הקשר בין לבין תחושת השייכות בתקופת הקורונה. נציג/ת הקבוצה שת/ירשום את הדברים ת/יציא אותם בפני הכיתה.

המודעות להשפעה שיש לתחושת השייכות עלינו חשובה כדי לעורר אותנו לפעולה. אם תחושת השייכות תורמת לנו, אולי נרצה לחזק אותה?

שקופית 5: איך הקורונה משפיעה על תחושת השייכות שלי?

אחרי שבדקנו איך תחושת השייכות משפיעה עלינו בזמן הקורונה, נבדוק גם את הכיוון ההפוך של ההשפעה - כיצד התקופה הזו משפיעה על תחושת השייכות שלנו בקבוצות השונות? האם היא מפחיתה את תחושת השייכות? מחזקת אותה? ואולי בחלק מהקבוצות מפחיתה ובחלק מחזקת? המודעות לכך חשובה כדי שנוכל לבדוק האם אנחנו שלמים עם מצב עניינים זה? ואם לא, האם יש משהו שנוכל לעשות כדי לשנותו?

שקופית 6: איך מחזקים את תחושת השייכות בזמן הקורונה?

בשקופית זו התלמידים מוזמנים לחשוב על דרכים לחיזוק תחושת השייכות בתקופת הקורונה. יש להניח שהדיון עד כה עורר את המודעות של התלמידים לגבי הקבוצות החשובות להם והאם הם חשים צורך לחזק את תחושת השייכות אליהן.

בהתאם לזמן ולתנאים העומדים לרשותכם, אפשר לקיים את הדיון בעל פה ולבחור 3 טיפים נבחרים או ליצור מסמך שיתופי שבו כל התלמידים יכתבו את הטיפים שלהם.

שקופית 7: סיכום

נהלו דיון בכיתה או באמצעות אפליקציית הסל"ב על מה שכל אחד לוקח איתו מהמפגש.

מה שהתלמידים לוקחים איתם יכול להיות **בתחום המודעות** – האם אני יוצא/ת מהמפגש מודע/ת יותר לנושא השייכות ומה הוא נותן לי? האם המפגש עורר אצלי יותר מודעות לרגשות שלי ולהשפעת הקורונה על תחושת השייכות שלי? **בתחום ההבנה** – האם אני מבין משהו שלא הבנתי קודם? או **בתחום המעשה** – האם יש משהו שאעשה למען חיזוק תחושת השייכות שלי לקבוצות שחשובות לי? או כמובן בכל תחום אחר שאתם או התלמידים תחשבו עליו.

